

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research
Cilt: 13 Sayı: 72 Ağustos 2020 & Volume: 13 Issue: 72 August 2020
www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

MACERA PARKLARININ TURİSTİK ÇEKİCİLİĞİNİN İNCELENMESİ EXAMINING TOURISTIC ATTRACTION OF ADVENTURE PARKS

Hüseyin PAMUKÇU*
Tuğçe Hesna AFŞAR**

Öz

Macera turizmi, turistlerin açık hava aktiviteleri yapmalarına imkân veren bir turizm çeşididir. Son zamanlarda insanların iş mesuliyetlerinden bunalmış olması sebebiyle popüler olan bir turizm hizmetidir. Hızla akıp geçen zamanı eğlenceli etkinliklerle yakalayabilmek için çaba gösteren kişilere sunulabilecek en kıymetli hazine, kişilerin ruhuna hitap edecek ve onları dinlendirecek bir ortam hazırlamaktır. Bu çalışmada macera parklarının ve macera turizminde yer alabilecek çeşitli spor dallarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda macera parkı konusu ile ilgili yerli ve yabancı literatürde yer alan örnekler incelenmiştir. Dünyadaki macera parkları incelendiğinde Türkiye'nin henüz bu pazardan yeterince pay alamadığı ve belirli bir standardının olmadığı görülmektedir. Doğru bir planlama ile Türkiye'de macera parklarının geliştirilebileceği ve parkların, bulunduğu bölgenin turizm çekiciliğine katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Macera Turizmi, Doğa Turizmi, Macera Parkları, Kastamonu Kanyonları, Turistik Çekicilikler.

Abstract

Adventure tourism is an alternative type of tourism for tourists to do outdoor activities. It has recently been a popular tourism service due to people who are overwhelmed with their job responsibilities. The most precious treasure we can offer to those who strive to catch fast-flowing time with fun activities is to create an environment that will appeal to people's soul and rest them. In this study, it is aimed to examine adventure parks and various sports branches that can take part in adventure tourism. In this context, examples in the domestic and foreign literature on the topic of adventure park were examined. When adventure parks in the world are examined, it is seen that Turkey has not had a certain standard and not been able to have enough share from that market yet. With proper planning, adventure parks in Turkey could be improved and some contributions could be made to regional tourism attraction.

Keywords: Adventure Tourism, Nature Tourism, Adventure Parks, Kastamonu Canyons, Tourist Attractions.

* Dr. Öğr. Üyesi, Kastamonu Üniversitesi, Turizm Fakültesi, <https://orcid.org/000-0002-9673-5604>.

** Kastamonu Üniversitesi, Turizm Fakültesi, <https://orcid.org/0000-0003-4783-5083>

1. GİRİŞ

Turizm kavramı bütünüyle bakıldığında belirli bir yerde hayatını sürdüren insanların bulundukları yerden turist olarak ayrılmaları ile oluşmaktadır. Kişiler yeni yerler görmek, farklı kültürler tanımak, iş ortamındaki stres ve kasvetten kurtulmak gibi nedenlerden dolayı günübirlik veya konaklamalı seyahatler yapmaktadır (Kozak vd., 1997, 1; Yıldız, 2011, 55). Bu kişiler bulundukları şehirlerin kalabalığı ve gürültüsü ile sık sık bu yerlerden ayrılmak istemişlerdir. Turizm de kalabalıktan ayrılmak isteyen insanları ayrılma konusunda çekici kılan büyük bir etken olmuştur (Albayrak, 2013, 146). Bu tanım doğrultusunda dünya üzerinde yıllara göre artış gösteren bir turizm oluşumu sağlanmıştır. 1980-1990 yılları arasında %60 artış görülmüştür ve 1990-2000 yılları arasında da %52 artış görülmüştür. 1980 senesinde 280 milyon kişiden tam 20 yıl sonra 698 milyona kadar bir artış olmuştur (TOBB, 2003, 269; Yıldız, 2011, 57). Belirtilen sayı 2007 senesinde 903 milyon ve 2008 senesinde 922 milyona kadar artmıştır. 2009 senesinde 880 milyona kadar da azalmıştır (URL-1; Yıldız, 2011, 57). Dünya genelinde turizm bu şekilde bir algı oluştururken turizmi; dışarıdan gelen uluslararası misafirlerin barınması ve ekonomiye katkı sağlaması olarak gören turizm yönetmeliği, kendi bölgelerindeki turistik mal ve ürünlerin sağlamlığını, dayanıklılığını ve reklamlarını arttırmaya yönelik çalışmalar başlatmıştır (Öztürk ve Yazıcıoğlu, 2002, 2).

Bugüne baktığımızda deniz, kum, güneş turizminin yanında turistlerin yeni turizm ürünlerine ilgi duymasıyla doğan ve alternatif turizme ışık tutan turizm türü olarak macera turizmi de ele alınmaktadır. Çünkü artık turistler genel barınma ihtiyaçlarından ziyade kısa izinlerini de tatile dönüştürmektedir. Bununla birlikte turistler tatile sadece deniz, kum, güneş olarak bakmamakta ve yeni aktiviteler yapmak, yeni sporlar deneyerek kendilerini keyifte tutacakları bir tatil istemektedir. Macera turizmi dünyada hızla büyürken ülkemizde henüz fazla büyüme göstermemiştir ve turistlerin taleplerine uygun şekillenmeyi sürdürmektedir (Çetinkaya, 2014, 85). Türkiye'nin birçok ilinde macera turizmini benimseyecek aktiviteler henüz keşfedilmemiş bir biçimde durmaktadır. Bu yüzden çeşitli spor dallarıyla ve macera parkı oluşumu ile illerin turistik ürün çeşitliliğini artırmak mümkün görünmektedir. İnsanlar açık hava etkinliklerinde zorlu parkur ve süreçlerden herhangi biri ile karşılaştıklarında doğa ile iç içe olduklarını hissetmektedir. İçlerine çekecekleri bir nefes ile kendilerini yenileyecek ve tam bir sporcu kafasına bürünerek doğaya ait hissedeceklerdir. Tabii ki bu aktivitelerin yaşandığı anlarda turistler bireysellikten çıkacak, sosyalleşecek, zorlu parkurlarda birbirlerine yardım ederek paylaşmayı öğreneceklerdir. İşte bu noktada ekip ruhunu hissetmek, keyifli vakit geçirmek ve sosyalleşmek için macera parkları da önemli bir unsur olarak yerini almaktadır. Dünyada Fransa, İtalya, Hollanda, İsveç, Danimarka gibi macera turizminde başarılı sayılabilecek ülkelerden yararlanılarak Türkiye için fayda sağlayabilecek önerilerin geliştirildiği bu çalışmada Ordu, Trabzon, İzmir, Bursa ve Sivas'ta bulunan macera parkları örnek olarak verilmiştir. Türkiye'nin ekonomisini ve bilinirliğini artırmak amacıyla Türkiye'de bulunan doğal güzelliklere, doğal yapısı bozulmadan, macera parkları entegre edilmelidir. Çalışmanın amacı macera turizminde yer alan çeşitli spor dallarının ve macera parklarının uygulandığı alanların incelenmesidir. Bu incelemenin sonucunda ortaya çıkan verilerin bölgelere olan katkılarının irdelenmesi ve çıkan sonucun Kastamonu ili temel alınarak uygunluğunun değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda öncelikle macera turizmi ile ilgili kavramsal ve istatistiksel bilgiler sunulmuştur. Akabinde Kastamonu örneğinde genel-geçer bilgi ortaya konmuştur.

2. TURİSTİK ÇEKİCİLİK VE MACERA PARKI

Bireyler ihtiyaç duydukları mal ve hizmetlere çok çabuk sahip olmayı istemektedir (Demir, 2011; Zağralı, 2014, 4). Sahip olmak istedikleri mal ve hizmetleri araştırarak, seçenekleri ölçerek en sonunda karar vermektedir. Bu döngüde turizm sektörünün ürünleri diğer ürünlerin aksine tüketiciye ulaşmamaktadır. Bunun sonucu da turizmde rol almak isteyen kişilerin seyahat etme gerekliliğini oluşturmaktadır. Kişilerin seyahat yapmaları için gerekli unsurlar vardır. Bunlar yaş, merak, bilgi, yeterli boş zaman gibi unsurlardır. Bunların yanında çekiciliklerde büyük önem taşımaktadır. Sürekli farklılaşan tüketici isteklerini karşılayabilmek için ülke ve bölgelerde var olan turistik destinasyonlar az gelmektedir. Bu bölgelerin belirli çekiciliklere ihtiyacı vardır. Bu noktada destinasyonlar büyük önem taşımaktadır (Atay, 2003, 27; Zağralı, 2014, 4).

Ewert ve Hollenhorst (1995) macera turizmini, sonucun bilinmediği ve bu sonucun katılımcıları etkilediği, doğa üzerinde yapılması uygun görülen rekreasyon etkinliği olarak tanımlamıştır. Beraberinde etkinliğe katılım sağlandığında eğlencenin tehlikeye de yol açabileceği tanımlanmaktadır. Daha çok doğada yapılan, risk içeren etkinlikler macera turizminin bir parçası sayılmaktadır. Macera turizmi, turizm

deneyiminin katılımcı, organizasyon ve yönetimin ortak çalışmasıyla ortaya çıkan, risk içeren, ticari boyutu olan, katılımcıların ana ikametlerinden uzak yerlerde gerçekleştirdikleri açık hava turizm faaliyetleridir (Hall ve Weiler, 1992; Kaba, 2016, 5). Macera turizmi 1980 yılı ve devamında niş pazarın büyümeye başladığı zamanlarda Yeni Zelanda’da çok çabuk gelişen bir turizm çeşididir (Burak, 1998, 14; Çetinkaya, 2014, 4).

Macera turizmi kapsamında tırmanış duvarları gibi etkinlikler sunan işletmelerin bu turun yanında günübirlik olduğu için paket tur pazarlaması macera turizmine katılacak olan grup ve kişiler için daha verimli olmaktadır. Macera turizmi etkinliklerine katılacak turistler paket turlara önem vermektedir. Bu turizmin tur paketi şeklinde pazarlanması da yine bölge halkının, bölgede veya bölgeye yakın olan yerlerde bulunan konaklama sektörlerinin ekonomik kalkınmasına yardımcı olmaktadır. Bölgesel kalkınma olacağı için refah seviyesi yükselecektir ve turizm alanına daha fazla atılım yapılmasının bölge tarafından destekleneceği düşünülmektedir (Swarbrooke vd, 2003, 7; Page vd, 2005, 382; Garda, 2010, 9). Bir bütün olarak bakıldığında bölge ve ülkelerin doğal, kültürel zenginlikleri dünyadaki bütün insanlara aittir. İnsanlar ise doğayı korumakla, kültürel yapıya sahip çıkmakla, değerleri koruyarak yaşama sorumluluğuna sahip olmaktadır (Boz, 2004, 28).

Macera parklarının doğal çevre ile ilişkisi incelendiğinde insanoğlu doğal ortamda ne kadar fazla bulunursa, çevre ile ne kadar etkileşime geçerse, çevreyi hissetmeye başlarsa doğayı anlamaya, tanımaya ve doğa ile bütünleşmeye de başlamış olacaktır (Atasoy, 2006; Ozaner, 2004; Palmberg & Kuru, 2001; Keleş vd., 2010, 385). Arz kaynakları karşılandığı takdirde alternatif turizmde yeni soluk olan macera parklarına verilen özen ile doğa sporlarını, bölge ekonomisini, parkın kurulacağı çevreyi ve bölgeyi destinasyon haline getirmek daha hızlı gerçekleşmiş olacaktır (Derman, 2018, 75).

Türedi (2009), turizm pazarlamasının amaçlarını 3 alt başlıkta incelemektedir. Bunlardan ilki hâlihazırda bulunan turizm pazarlarına sahip çıkmaktır. Yani sektörde yerini almış kişilerin veya bölgelerin elde etmiş oldukları sürekliliği devam ettirmek ve korumaktır. İkinci alt başlık ise mevcut pazar içinde bulunan ve pazar oluşturmamış çekicilikleri mevcut pazara tutundurmaktır. Son başlık ise turizmi canlı tutmayı hedefleyerek kitlelerle pazarlar oluşturmak ve yeni kitlelerle daha önce yapılmamış pazarlara sahip olmak, olarak açıklanmaktadır. Bu amaçlar doğrultusunda ilerlendiğinde bunun işletme sahibine ve bulunduğu bölgeye katkıları görülmektedir. Turizm gelirinin ülkenin kar oranını yükselteceği, sosyal refah seviyesini en üste taşıyacağı, kültürler arası çatışmaları turizm pazarı ile en aza indirgeyeceği beklenmektedir (Türedi, 2009, 14). Turistik çekicilik kapsamında hizmete sunulabilecek macera parklarında genel olarak pazarlanabilecek ürünler Tablo 1’de verilmektedir.

Tablo 1: Turizm Kaynakları ve Macera Turizmi Ürünleri

Doğal Kaynaklar	Göl, deniz Akıntı, vadi, kanyon ve akarsu Ağaç, çiçek, park, bahçe ve bitki örtüsü Deniz canlıları, vahşi yaşam ve yaban hayatı Görsel zenginlik yani doğal hayatta gözle görülen uyum	Sermaye	Muhasebe Alt yapı; ulaşım, geçitler, havaalanı, köprü vb. Üst yapı; otel, kamp yerleri, tatil köyleri vb.
Kültürel Kaynaklar	Yazıt Türbe, külliye ve medrese Yöresel mutfak Yerel kültür Yer altı kaynakları	Hizmetler	Tur operatörleri Seyahat acenteleri Konaklama sektörü Yöresel alışverişler
İnsan Kaynakları	Misafirperverlik El sanatları ve gelenek göreneklerini devam ettiren halk Zanaatkarlar El becerileri		

Kaynak: (Stynes ve O’halloran, 2002, 7-9; Boz, 2004, 9).

3. İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Macera parkı ile ilgili bulunan ilk çalışma macera turizmi kavramı ve kapsamını öne çıkaran Ewert ve Hollenhorst’un 1995 yılında yapmış olduğu çalışmadır. Bu çalışmada “*Rekreasyon faaliyetleri gerçek veya algılanan dansın yapısal bileşenlerini içeren bağlardır. Genellikle doğal bir ortamdır. Sonuç belirsizdir ve katılımcılar etkilenmektedir*” şeklinde tanım ile macera rekreasyonu gündeme gelmiştir.

Gülcan (2004), macera turizmi kavramlarına risk ve spesifik beceriye ait bilgi arayışı ve görgü kavramlarının da eklenmesi ile macera turizminin daha kapsamlı olacağını öngörmüştür. Macera parklarının önemini ise Zurnacı (2012), kırsal turizmde girişimcilik modelleri başlığı altında macera parkı tesisine yer vererek göstermiştir.

Sonuç (2012), hız treni “roller coaster”ın yapımı ile macera parklarının önemini anlatmış ve macera tutkunlarına tema parkları ile yeni bir yol göstermiştir.

Tekin ve Kasalak (2014), sürdürülebilirliği esas alarak doğa ile birlikte gerçekleşen etkinliklerin arttığını belirtmiş ve macera turizmini ekoturizm ile ilişkilendirmiştir.

Uyanık (2016), modern toplumların kültür endüstrisini ve turizmini macera, keşifler, deneyimleri başarma ve öğrenme gibi olgularla birleştirerek rekreasyon alanlarının oluşumunun sağlandığını aktarmıştır. Bu birleşim turistlerin boş vakitlerini değerlendirme yöntemi olarak kullanılmaktadır.

Timur ve Oğuz (2020) ise macera parklarını Eskişehir ili Sazova Parkı ile araştırmış ve eğlence ve çekicilik sağlaması ile turistlerin tekrar ziyaret etme olasılığının arttığını belirtmiştir. Bu durum yapılan rekreasyon aktivitelerinin bölgedeki turizm gelirini yükseltmesi anlamına gelmektedir. Söz gelimi destinasyon bölgelerinde tarihi, kültürel özelliklerinin yanı sıra bölgelerde yapılacak açık hava aktiviteleri de ön plana çıkmaktadır. Bu noktada açık hava aktivitelerinden macera parkı da büyük önem oluşturmaktadır. Çünkü turistlerin ziyaret ettikleri bölgelerde daha uzun süre kalmalarını sağlamak için onlara çok daha fazla olanak sunulması gerekmektedir.

Ziyaretçiler gittikleri bölgede kısa süreli vakit geçirmektedir. Böylece turist bölgedeki kültürel ve bilhassa önemli yerleri gezip gördükten sonra o bölgenin kültürü hakkında bir fikir edinip geri dönüş sağlamaktadır. Bölge olarak asıl amaç ise bölgeye gelen ziyaretçilerin kalış sürelerini artırmaktır. Bunun için de eğlenceye yönelik sektörü geliştirmek ve hatta eğlenceyi kültür ile birleştirmek gerekmektedir. Macera parkları da hem eğlence olanağı sunduğu için hem de kanyon, vadi gibi kültür açısından büyük önem taşıyan yerlerde de kurulabileceği için bu noktada yardımcı olabilmektedir.

Bu çalışma ise macera turizminin günümüzde daha fazla talep görmesi ve revaçta olması sebebiyle turizm alanında faaliyet gösterebilecek bölgeler için girişimcilere ve yatırımcılara fırsat sunması açısından önem arz etmektedir.

4. BULGULAR

Araştırmanın bulgular bölümünde macera turizmi kapsamında, Dünyadan bulgular, Türkiye’den bulgular ve Kastamonu ilinden bulgular ele alınmıştır.

4.1. Dünyadan Bulgular

Macera parkı ormanlık alana yapılan eğlence merkezli bir işletim sistemidir. Doğal olarak ormanlara macera parkları tarafından zarar verildiği, ağaçlara çiviler vb. diğer araçlar ile işlemlerde bulunduğu ve bunun sonucunda da ağaçların tahrip edildiği düşünülmektedir. Bu kapsamda Dünya çapında uygulanan yöntemler araştırılabilir ve tahribin en aza indirilebileceği şekilde oyunlar ve parkurlar kurulabilir (URL-2, 2020).

Goeldner and Ritchie (2003)’e göre bir bölgenin turizm niteliği taşıması için turistlerin isteklerini karşılaması gerekir. Bu da turistik çekicilikleri olmazsa olmaz kılmaktadır (URL-3, 2020). Turistik çekicilikleri ise büyük oranda fiziksel unsurlar oluşturmaktadır (Kutvan ve Kutvan, 2013, 161). Bir bölgenin turizm niteliği taşımasının ardından bu bölge için oluşturulacak kanallarda gereklidir. Bu da turizm pazarlamasını doğurmaktadır.

Tablo 2: Dünyada bulunan macera parklarında yapılan etkinlikler ve oyunlar

İspanya, PortAventura World	3 saniyede 135 km hıza ulaşan Roller Coaster
Danimarka, Tivoli Bahçeleri	Serbet Düşüş Kuleleri, Hız Treni, Çarpışan Araba
Danimarka, Legoland	Lunapark, Sualtı Dünyası, Legolardan yapılmış heykel ve yapılar
Abu-Dhabi, Ferrari World	“Ferrari Rossa” Roller Coaster, simülasyon yardımı ile Ferrari sürüş deneyimi
Singapur, Sentosa Adası	Uçma deneyimi için iFlySingopore, korsan temalı su parkı, yapay dalga sörfü

Kaynak: (URL-4, 2020).

Sung ve ark. (2000), yaptıkları araştırmada açık havada yapılan 48 macera aktivitesi bulmuşlardır. Buldukları açık hava macera aktivitelerini faktör analizi oluşturarak toplam altı grup olacak şekilde birleştirmişlerdir. Oluşturulan analize göre çoğunlukla doğal çevrede yapılan etkinliklerin içinde yürüyüş, doğada gezinti, kamp kurma, at binme gibi etkinlikler yer almaktadır. Çeşitli derecede riskler içeren etkinlikler ise yamaç paraşütü, mağara gezisi, yelkencilik ve sörf olarak verilmiştir. Avcılık, motorkros, kar motoru gezileri ve 4x4 araçları ile yapılan turlar çoğu zaman turistler için kuruntu oluşturmakta ve net

olmamaktadır. Tırmanma, kayak gibi aktiviteler ise turistlerin fiziksel olarak hazır hissetmeleri ve meydan okuyucu olmaları ile ilgilidir. Kış aylarında karda yapılan aktivitelere hedikli kar yürüyüşü ve tüm kayak ile yapılan etkinlikler girmektedir (Çetinkaya, 2014: 89-90).

Macera parklarında genel olarak yapılan etkinlikler ülkelere göre farklılık göstermektedir. Sürüş deneyimi Abu Dhabi- Ferrari World'de yapıyorken roller coaster için tercih edilen yer İspanya- PortAventura World 3 olmaktadır. Danimarka Tiyoli Bahçelerinin tercihini de yine serbest düşüş kuleleri, hız treni, çarpışan araba gibi renkli macera oyunları belirlemektedir. Danimarka Legoland'da ise devasa büyüklükte lunapark ve sualtı dünyası bulunmaktadır (URL-4,2020).

Şekil 1: Europa Park – Rust, Almanya (URL-5, 2020).

Şekil 1'de gösterilen Europa Park Almanya'nın en büyük eğlence parkıdır. Park, 100 ve üstü oyun seçenekleriyle eğlenme imkânı sağlamaktadır. Roller Coaster da zirve olan Blue Sky 2,5 saniye içinde 100 kilometre hıza ulaşmaktadır (URL-5, 2020).

Şekil 2: Wiener Prater, Avusturya (URL-5, 2020).

Wiener Prater ise 250 yıllık bir park serüvenidir. Viyana'da doğal yaşamın bulunduğu yerde bulunmaktadır. Dünyanın en eski eğlence parkı olarak bilinmektedir. Daha sonra yapılan parklara öncülük etmiştir. 1 yılda 4 milyon ve üstü insan gelmektedir. 65 metre yüksekliği olan dönme dolabı vardır. Viyana'da çok ilgi görmektedir (URL-5, 2020).

Şekil 3: Disneyland Paris, Fransa (URL-6, 2020)

Disneyland Paris disney filmlerinde ünlü olan Minnie ve Mickey Mouse karakterlerinin canlandığı bir yer olarak geçmektedir. Aynı zamanda bu karakterler ile fotoğraf çekinebilir ve selamlaşılabilir. Ziyaretçi sayısı yılda 15 milyonu geçmektedir. Bu parkın alanı neredeyse Paris'in beşte biri kadardır (URL-5, 2020).

Şekil 4: Gardaland - Castelnovo del Garda, İtalya (URL-5, 2020).

Gardaland, harika bir görünüm sunan bir alana sahiptir. Parkın eğlencesi ejderha prezzemolo'dur. Türkçe dilinde maydanoz anlamını taşımaktadır. Garda gölüne yakındır. Yılda gelen kişi sayısı 2 milyonu geçmektedir. Heyecan ve adrenalini yaşatan eğlence imkânları vardır (URL-5, 2020).

Şekil 5: Port Aventura – Salou, İspanya (URL-7, 2020).

Port Aventura Barcelona'da güney kesimde bulunmaktadır. Yılda 3,5 milyona yakın ziyaretçi gelir. Furios Baco isimli roller coaster saatte 135 kilometre hızına erişmektedir (URL-6, 2020).

Şekil 6: Efteling – Kaatsheuvel, Hollanda (URL-8, 2020).

Efteling'de bulunanlar görüp görebileceğiniz tüm masalların içinden çıkmaktadır. İçinde türlü türlü aktivitelerin bulunduğu onlarca adrenalin tutkusunun yaşandığı etkinlikler vardır. Ejderha, cin, elf temalı

masalları görmek mümkündür. İnsanlar roller coasterlar sayesinde eski kömür madenlerinin diplerine kadar inmekte ve bir hikâye de hayat bulmaktadırlar (URL-5, 2020).

Şekil 7: Liseberg – Göteborg, İsveç (URL-9, 2020).

İsveç'te bulunan Liseberg parkı İskandinavya'nın eğlence sektöründe en büyük parkı olarak yer almaktadır. 3 milyonun üstünde kişinin geldiği eğlenceli parktır. Düşüş kulesinin de olduğu oyunda insanlar 90 metre yükseklikten düşmekte ve adrenalini en yüksek seviyede yaşamaktadır (URL-5, 2020).

Şekil 8: Jostedalsbreen Milli Parkı, Norveç (URL-10, 2020).

Avrupa'nın kıtasında büyük buzul olarak bilinen Jostedalsbreen buzulu, Jostedalsbreen Milli Parkı'nın alan olarak yarsına eş değer sayılmaktadır. Milli park, yemyeşil bitki örtülü vadilerden buzul manzaralarına kadar çok çeşitli doğal ortamlarıyla ünlüdür. Uzunluğu 60 km yani 37 mildir. Bu alanda

ekstrem kış sporları yapılmaktadır. Buz tırmanışçılarını genellikle ocak ve şubat aylarında burayı tercih etmektedir (URL-10, 2020).

Şekil 9: Büyük Kanyon Ulusal Parkı, Amerika Birleşik Devletleri (URL-11, 2020).

Büyük Kanyon 446 km uzunluğunda, 29 km genişliğindedir. Derinliği 1650 metreyi bulmaktadır. Kanyonda bulunan kayaların çok renkli yapısı vardır. Özelliği ise ABD'nin en eski milli parkı olmasıdır. Burada trekking ve hiking sporları yapılmaktadır (URL-12, 2020).

Şekil 10: Yellowstone Ulusal Parkı, Amerika Birleşik Devletleri (URL-13, 2020).

Yellowstone parkı, dünyanın ilk milli parkıdır. Her yıl 4 milyon turist bu parkı ziyaret etmektedir. Ziyaret için en uygun dönemler ise sonbahar ve ilkbahar aylarıdır (URL- 12, 2020).

4.2. Türkiye’den Bulgular

Türkiye’de turistik çekicilikler kapsamında destinasyon; güvenlik, altyapı, alışveriş, destekleyici unsurlar, erişim, yiyecek ve içecek, tutum, tarihsel ve kültürel faktörler, konaklama, doğa, hizmet, çekicilikler, yadsılı faktörler, rekreasyon, turistik ürün bedeli, sağlığa uygunluk, mutlu vakit geçirme, aktivite, bilgi vericilik, havalimanı, ailelere uyumluluk ve iletişim olarak sınıflandırılmıştır. Bireysel olarak güven ve ülkeye duyulan güven, ulaşım olanaklarının sağlamlığı ve ulaşımın kolaylığı çekici yönde özellik göstermektedir. Beraberinde kaliteli alışveriş dükkânları ve yetecek düzeyde alışveriş fırsatı da turistleri bölgeye çekmek için güçlü bir faktör oluşturmaktadır. Dini yerlerin varlığı ve sağlık için sağlanan yeterli imkânların olması çekicilikte önem arz etmektedir. Bölge için ulaşım, bölgenin görüntüsü, arkeolojik ve tarihsel alanlarda çekiciliği artırmaktadır. Böylelikle kişilerde değişik kültürleri tanıma isteği oluşmaktadır. Bütçeyi aşmayan konaklama tesisleri, yürüyüş sahilleri ve tabiatına dokunulmamış mekânlar da turistler tarafından çok fazla ziyaret edilmektedir. Aynı zamanda aileye uyumlulukta bu tür bölgelerde aranmaktadır. Hijyene önem verilmiş işletmeler, hijyenik kıyılar da çekicilik oluşturmaktadır. Son olarak su üzerinde yapılan sporlar ve sportif aktivitelerde çok fazla tercih edilmektedir (Karasakal- 2019, 230-234).

Tablo 3: Türkiye’de bulunan macera parklarında yapılan etkinlikler ve oyunlar

Çoruh Nehri, Düzce-Melen Çayı, Antalya-Beşkonak (URL-15, 2020)	Rafting
Eskişehir -Karakayalar, Bursa - Narlıdere, Olimpos - Tırmanış Parkı (URL-15, 2020)	Kaya Tırmanışı
Kastamonu- Valla Kanyonu, Kocaeli-Ballıkayalar Kanyonu, Kastamonu-Ersizlerdere Kanyonu, Antalya -Köprülü Kanyon, Fethiye- Saklıkent Bilecik-Yenipazar Kanyonu (URL-15, 2020)	Canyoning
Kapadokya, Kastamonu - Daday bölgesi, Kütahya Evliya Çelebi Yolu (URL-15, 2020)	Binicilik
Kapadokya, Ölüdeniz Kayaköy, Göcek - Gökçeovacık, Gölcük - Bozdağ, Kocaeli - Sıcakdere ve Şile -Ağva (URL-15, 2020)	Hiking
Kazdağları, Fethiye, Ölüdeniz, Marmaris, Datça, Kaş, Alanya, Side, Sakarya, Alanya (URL-15, 2020)	Jeep Safari
İstanbul, Forest Kemerburgaz (URL-14, 2020)	Yüksek ve Alçak ip Parkurları, Tırmanma Duvarı, Ağ Parkuru, Elektrikli Bisiklet, Hazine Avı, Dev Salıncak, İnsan Sapanı

Türkiye’nin içinde çok fazla macera parkı prodüksiyonları olmuştur. Çünkü ülkenin tarihi yerleri, doğal dokusu, kayalarının yapısının ilgi çekici olması, en önemlisi kültürel ve tarihi eserlerinin bozulmadan bugüne dek korunmuş olması macera turizmi ile birleşerek macera parklarını oluşturmaktadır.

Macera parkının Türkiye’de büyük ve kapsamlı yeri Ankara ilidir. Ankara özel müzeleri ve köklü tarihi ile turistlerin her yıl ziyaret ettiği bölge olarak bilinmektedir. Beraberinde Ankara ilinde bulunan Ankapark’ın Ankara ilini turizm açısından canlandıracağı düşünülmektedir (Ünlüönen ve Kızanlıklılı- 2017, 207).

Bu bölümde turistlerin tercihinin deniz, kum, güneş haricinde doğal güzellikleri ve şehri tanımak için ziyaret ettikleri iller ele alınmaktadır. Her ilden 1 tane olmak üzere toplam 6 ilde bulunan macera parkları incelenmektedir. Bununla birlikte Likya Yolu ve Köprülü Kanyon incelemesine yer verilmektedir.

Şekil 11: Ordu Boztepe Macera Parkı (URL-16, 2020).

Boztepe Macera Parkı 2018 yılında yapılmıştır. Bir ağaçtan diğerine 3 parkur vardır. Bunların 33 adet oyunları vardır. Etkinlik Kulesi 15.5 metredir. Serbest Düşüş Alanı 13 metredir. Kader Atlayışı 7 metredir. Tırmanma Duvarına sahiptir. Bu duvarda 3x13 metredir. Tek yön zipline vardır ve 100 metredir. Çocuklar için ise ağaçların geçitlerinde toplam 7 güzergâhtan oluşan tırmanma duvarları vardır. Bu güzergâhın etrafı çocukların can güvenliği için fileler yardımı ile çevrilidir (URL-16, 2020).

Şekil 12: Trabzon Uzungöl Tabiat Macera Parkı (URL-17, 2020).

Uzungöl Tabiat Macera Parkı 2018 yılında yapılmıştır. Trabzon'da 9.200 metrekarelik bir alanda uygulanmıştır. Parkın içerisinde uzun ve kısa ip parkuru, tırmanış duvarı, dev salıncak ve eğlenmeyi seven turistler için vazgeçilmez olan paintball alanına yer verilmiştir (URL-17, 2020).

Şekil 13: İzmir Macera Parkı (URL-18, 2020).

İzmir Macera Parkı alternatif turizm çeşitlerini dışarıda gerçekleştirmek için dağcılık, kayalara tırmanış, zipline gibi çeşitleri ile açılmıştır. 7'den 70'e her kesimden turistlere uygun olarak tasarlanmıştır. 4000 metrekarelik açık alanı, izlemek için terasları, kulesi, göl ve yapay heykelli havuzları bulunmaktadır (URL-19, 2020).

Şekil 14: Bursa Hamitler Macera Parkı (URL-20, 2020).

Hamitler Macera Parkı 49 bin 900 metrekairelik alana sahiptir. Zipline, zip coaster, pump track, bisiklet platformu, 19 bölümlü ip parkurları, tırmanma duvarları vb. gibi sosyal açık alan aktivitelerinin uygulanabileceği bir parktır. Piknik yapmak için bölümler, araba park etmek için bir alan ve ibadetlerin gerçekleştirilmesi içinde mescit alanı mevcuttur (URL-20, 2020).

Şekil 15: Sivas Macera Parkı (URL-21, 2020).

Sivas Macera Parkı 2017 yılında başlamıştır. Toplam 16 parkurdan oluşmaktadır ve toplam uzunluğu 80 m'dir. 7'den 70'e her turistin katılabileceği düzeydedir. Bütün oyunları birbiri ile bütündür. Farklı oyunlar da birleştirilerek büyük bir macera parkı kurulmuştur. Ziyaretçilerine görevler yükleyerek hem sorumluluk duygusunu arttırmakta hem de keyif vermektedir (URL-21, 2020).

Şekil 16: İncekum Macera Parkı, Şile- İstanbul (URL-22, 2020).

İncekum macera parkında 49 çeşit oyun bulunmaktadır. Türkiye'nin en uzun macera parkı olma özelliğine sahiptir. Burada ATV kullanılarak motor safari, paintball, okçuluk, at binme gibi sınırsız doğa aktiviteleri yapılmaktadır. Yaş sınırlaması yoktur. Ama bazı oyunlarda boy sınırlaması vardır. 1.30 boyundan kısa kişilerin belirli oyunları oynamaları güvenlik sebebiyle uygun görülmemektedir (URL-23, 2020).

Şekil 17: Likya Yolu Haritası (URL-24, 2020).

Likya yolu, Teke Yarımadası'nda Fethiye ilinden Antalya iline kadar uzanmaktadır. Antik dönem zamanında ise güneyinde Akdeniz, batısında Karia, kuzeyinde Psidia ve Frigya, kuzeydoğusunda Pamphilya, bulunmaktadır. "U" biçiminde oluşmuş yapıdır (Tanrısever – 2009, 64). Büyük turizm olanağı sağlamaktadır. Bu lokasyon turistler için trekking, su sporları, kano- kayaking, binicilik, kamp turizmi, bisiklet turizmi, antik kentler turizmi gibi alternatif turizm çeşitlerine ev sahipliği yapmaktadır (Tanrısever-2009, 113-114).

Şekil 18: Köprülü Kanyon, Manavgat- Antalya (URL-25, 2020).

Köprülü Kanyon, Isparta ilinden başlayarak Antalya ilinden denize dökülen Köprüçay'ın aktığı bir vadidir. 14 kilometre uzunluğunda ve 100 metre derinliğindedir. Türkiye'nin uzunluğu en fazla olan kanyondur. Görünümü Kapadokya'da bulunan peribacalarına benzetilmektedir. Trekking yapmak için turistlerin sık sık tercih ettiği bir kanyondur. Ziyaret eden turistlerin konaklamaları için gerek yol boyu gerekse kanyon yakınında konaklama tesisleri de bulunmaktadır (URL-26, 2020).

4.3. Kastamonu İlinden Bulgular

Kastamonu ili batı Karadeniz bölgesinin en büyük illeri arasında ilk başlarda yer almaktadır. Kastamonu ilinde bulunan kanyon, dağ, mağara, şelale gibi doğal yerleri ile doğal turizm açısından büyük değer görmektedir. Flora ve fauna açısından en zengin yapıda olan Küre Dağı Milli Parkı Kastamonu ilinde Küre Dağları üzerinde yer almaktadır. Tabiat yürüyüş yerleri arasında da büyük öneme sahip olan Küre Dağı Milli Parkı 8 Ekim 2012 tarihinde Pan Parks Sertifikası almıştır (Oktay vd., 2016: 48).

Şekil 19: Kastamonu Kadıdağı Gençlik Kampı (Fotoğraf yazar tarafından çekildi.)

Kastamonu Kadıdağı Gençlik Parkı insanların doğa ile buluştukları ve kendilerine bolca zaman ayırabilecekleri doğal turizm alanlarından biridir. Burada bulunan çeşitli macera parkı aktiviteleri ile insanlar şehrin stresini atmakta ve yeni deneyimler kazanmaktadırlar.

Şekil 20: Kadıdağı Gençlik Kampı Macera Parkuru (Fotoğraf yazar tarafından çekildi.)

Kadıdağı gençlik parkı genelde kalabalık gruplar halinde ziyaret edilmektedir. Buraya gelen ziyaretçiler parkta bulunan etkinlikler ile sosyal aktiviteler yapmaktadır. Parkurlarda verilen görevler ile

takım arkadaşları ile paylaşımda bulunarak bireysellikten sosyalliğe geçiş yapmakta ve aynı zamanda doğanın sunduğu imkânlardan fazlaca yararlanmaktadırlar.

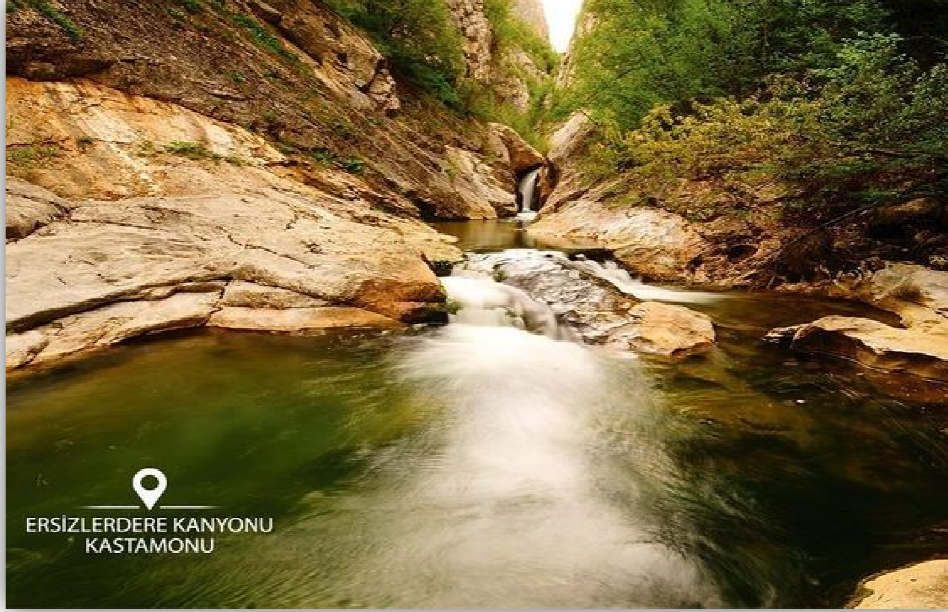
Şekil 21: Kastamonu Yolkonak Gençlik Kampı (Fotoğraf yazar tarafından çekildi.)

Yolkonak Gençlik Kampı Kadıdağı yaylasında bulunmaktadır. Kastamonu merkezine 10 km uzaklıktadır. Kamp alanı konaklamalı olup 4 kişi için duş ve tuvaletin içinde olduğu bungalov evlerde olmaktadır. Kampın toplam bünyesi 220 kişiyi misafir edebilmektedir. Kamp alanında voleybol, ip aktivitesi, paintball, oryantiring, binicilik, doğa yürüyüşleri, futbol gibi spor alanları vardır. Ayrıca Kastamonu il turları olmaktadır (URL-27, 2020).

Şekil 22: Çatak Kanyonu Kastamonu Cam Teras (Fotoğraf yazar tarafından çekildi.)

Kastamonu ilinin Azdavay ilçesine bağlı Çatak Kanyonu Kastamonu merkezine 7 km uzaklığındadır. İlk 6 km arabayla kalan 1 km ise dağın içerisinde bulunan yürüyüş parkurunun kullanılmasıyla ilerlenmektedir. Parkurun bitiminde 900 m yüksekliğinde gözetleme noktası denilen bir noktaya varılmaktadır. Kanyon, Çatak Köprüsü'nün 1 veya 2 km altından başlamaktadır (URL-28, 2020).

Şekil 23: Ersizlerdere Kanyonu (URL-29, 2020).

Kastamonu ilinin Küre dağlarına bağlı Ersizlerdere Kanyonu ekoturizm bakımından Türkiye için değerlidir. Güzel kanyonlar arasında da ilk 10'a girmektedir. Hem doğa hem tarihi yerlerin tutkunları için 6 rotanın içinde bulunan İstiklal Yolu'nun kıymetli bir durma noktasıdır. Uzunluğu 2 km'dir (URL-30, 2020).

Şekil 24: Kastamonu Pınarbaşı Horma Kanyonu Girişi (Fotograf yazar tarafından çekildi).

Kastamonu ilinin Pınarbaşı ilçesine bağlı Horma Kanyonu Zarı Çayı'nı içine almaktadır. 4 km. 'ye yakın uzunluktadır. Bu özelliğine göre yine de yerli bir kılavuz olmadığında tehlikeli bir kanyondur. Çünkü suyun yönündeki bölgelerde hep çukur ve kuyular bulunmaktadır (URL-31, 2020).

Şekil 25: Malyas Kanyonu Kastamonu (URL-32, 2020).

Toplam uzunluğu 2 km'dir. Kayaç taşlarla oluşmuş bir boğazdır. Yakınında bulunan dikey yalpılara konumlanmış evler kanyonun güzelliğini ortaya çıkarmaktadır. Bunlar evlerin sabit durmayan bölümlerini sabitlemek için yerli halk tarafından yapılmış mimari bir tasarımıdır. Gelen ziyaretçilere adeta bir görsel şölen izleme keyfi yaşatmaktadır (URL-32, 2020).

Şekil 26: Şehriban Kanyonu Kastamonu (URL-33, 2020).

Kastamonu ilinin Şenpazar ilçesine bağlı Şehriban Kanyonu Cide, Azdavay ve Pınarbaşı ilçelerine komşudur. Merkeze 97 km. uzaklıkta ve Karadeniz kıyısına 38 km uzaklıktadır. Karadeniz sahiline uzaklığı sadece 38 kilometredir (URL-32, 2020).

Şekil 27: Valla Kanyonu Kastamonu (Fotoğraf yazar tarafından çekildi).

Kastamonu ilinin Pınarbaşı ilçesine bağlıdır. Yakınındaki Küre Dağları sebebiyle Karadeniz iklimini yer yer hissettirmektedir. Güneşin doğuşuyla her yer sise bürünmektedir. Öğle saatlerine doğru sisin ortadan kalkmasıyla doğanın yeşilliği görülmektedir. İklim açısından nemli bir yapıya sahiptir (URL-32, 2020).

Kastamonu ilinde bulunan kanyonlar ile yine bu ilde yapılacak en iyi aktivite canyoning olarak yerini almaktadır. Canyoning Kastamonu- Valla Kanyonu ile birlikte, Kocaeli- Ballıkayalar Kanyonu, Antalya- Köprülü Kanyon ve Fethiye- Saklıkent'te de kendini göstermektedir (URL-33, 2020).

Tablo 4: Kastamonu ilinde bulunan macera parklarında yapılan etkinlikler ve oyunlar

Kastamonu, Yolkonak Gençlik Kampı (URL-34, 2020)	Paintball, Oryantiring, Yüksek İp Aktiviteleri, Ata Binme, Doğa Yürüyüşü, Voleybol, Futbol, Geleneksel Türk Sokak Oyunları, El Sanatları, Daday İlçesi At Çiftliği Gezisi
Kastamonu, Kadıdağı Doğa Kampı (URL-35, 2020)	İp parkuru, tırmanma, okçuluk ve paintball

Macera parkları insanların sosyalleşerek oyunlara ve çeşitli aktivitelere dâhil olduğu mekânlardan oluşmaktadır. Macera parkları açık havada yapılmaktadır. İnsanlar eğlenmek ve yeni deneyimler kazanmak için macera parklarını tercih etmektedir. Çalışmanın amacını da oluşturan macera parklarında yapılan çeşitli oyun ve aktiviteler Tablo 5'te gösterilmektedir.

Tablo 5: Macera parkı aktiviteleri gruplandırılması

Doğada Gerçekleşen Geleneksel Aktiviteler		Doğal Çevrede Zorlayıcı Aktiviteler	
Tırmanış Branşları	Sürtüş deneyimi	Safari	Havacılık branşları
Trekking	Tubing	Kanyon safari	Mağara Gezisi
Hiking	Çocuk trafik eğitim parkuru	Rafting	Yelkencilik
Geleneksel Türk Sporları	Elektrikli bisiklet	Hiking	Dalga sörfü
Kampçılık	Ekstrem kış sporları	Canyoning	Dağ kızıağı
Binicilik	Kar motoru	Trekking	Serbest atlayış
Ahşap Platform Aktiviteleri	Motorkros	Abseling	İnsan sapanı
Taşıt veya Atlı Safari	Sualtı dünyası	Paintball	Ağ parkuru
Olta Balıkçılığı		Oryantiring	Pump track
Piknik		Doğa yürüyüşü	Avcılık
Kuş Gözlemciliği		Zipline	Serbest düşüş kuleleri
Su Sporları		Poligon	Kaya tırmanışı
Bisiklet Branşları		Okçuluk	Zipcoaster
		Paintball	Keşif
		Dağ bisikleti turları	Tırmanma duvarı
		Hız dönencesi	

(Tablo yazar tarafından oluşturuldu).

TARTIŞMA

Macera parkları insanlara doğayı sevdiren, ikili iletişimi güçlendiren ve insanları stresten uzaklaştıran önemli alternatif bir turizm çeşididir. Macera parklarının eğlence, sosyalleşme, stres atma gibi hem psikolojik hem sosyal tüm etkinlikleri içinde barındırdığı gözlemlenmektedir. Bu da müşteriler için çekici nedenlerin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. İnsanlar iş stresinden uzaklaşmak, işten arda kalan zamanlarını değerlendirmek ve yeni heyecanlar yaşamak istemektedirler. Günümüzde bunu yapabilecek en iyi uygulamalardan biri macera turizmidir. Macera parkların çocuklardan yaşlılara kadar tüm bireylerde istek uyandırdığı bilinmektedir. Macera parkları sayesinde yediden yetmişe herkesin ilgisini hep canlı tutmak mümkün olacaktır. Ayrıca insanlar artık sanayileşmeden, binaların çokluğundan bıkmış durumda ve kendilerini temiz hava alacakları doğal ortamlara götürme arayışına girmişlerdir. Bu arayış sonucu da yine macera parklarının ve kanyonların değeri artmaktadır. Turistik bölgelerde macera turizminin bilincinin oluşturulması, macera parkı için eğitilmiş eleman yetiştirilmesi, yerel yönetimlerin konuya ilgisinin çekilmesi, pazarlama olanaklarının artırılması gerekmektedir.

Macera turizmi ürünü henüz keşfedilmemiş bir pazar ürünüdür. Bu bakımdan yeni pazarlara ihtiyaç duyulmaktadır. Kastamonu ilinin 2018 yılında kültür başkenti seçilmesi ile turizm alanında potansiyeli fark edilmiş ve özellikle doğa turizmine açık bir pazar olduğunu anlaşılmıştır. Kastamonu ilinin çevredeki turistler tarafından bilinirliği bulunmaktadır. Macera parkları sayesinde bu bilinirliğin daha da artacağı düşünülmektedir. Böylece yerel halkında kullanabileceği zengin aktiviteli bir rekreasyon alanının oluşturulması beklenmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Kanyonların temel özellikleri bakımından macera parkları ile yüksek oranda uygunluk sağladığı görülmektedir. Kanyonlar, doğayla uyumlu yapılardır. Macera parklarının da doğa ile bir bütün olarak değerlendirildiği düşünülmelidir. Bu bütünlüğün ise oluşacak turizm hareketliliğini canlı tutma rolünde etkisi büyüktür. Ancak yine de potansiyel müşterilerde ve iklim şartlarının elverişliliğinde yetersizlikler görülmektedir. Örneğin açık hava aktivitesi olarak uygulanan macera parklarının Karadeniz bölgesi gibi sürekli yağış alan bir bölgede kurulması o bölgeye katkısını düşürebilmektedir. Bu durum ancak olumlu yöne dönüştürülerek iyileştirilebilir. Daha az yağışlı, ya da yer yer yağış alan bölgelerin tercihi ile bu sorun

çözümüne kavuşabilir. Beraberinde daha çok yazları kullanılacak bir platform ve üstü kapanabilir bir park sistemi oluşturulabilir.

Kastamonu ilinin doğal güzellikleri, macera ve eğlence ile birleştirildiğinde müşteri potansiyelinin artması beklenmektedir. Beraberinde sunulan hizmetin ücretinin uygun olması ve öğrenciler için sürekli indirimli oyun ve etkinliklerin pazarlamasının yapılması yeni müşteri kazanma sürecini olumlu etkileyecektir. Müşterileri memnun etmeye yönelik aktiviteler ile mevcut müşteri potansiyelinin artırılması desteklenebilir. Bunların yanında turizm piyasasındaki yeni ürün arayışlarına farklı bir ürün sunabilmesi, kurulabilecek macera parklarının merkeze yakın olması, etrafındaki dağlarda dağ sporlarının da yapılabilmesi ve hatta alanın sahip olduğu coğrafi yapının dağcılık ve doğa sporları gibi birçok macera turizm çeşidi için elverişli olması gibi maddeler de gelişimi desteklemesi beklenmektedir. Gelecekteki çalışmalarda bölgesel çekiciliklerin araştırılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Albayrak, Aslı (2013). Kış Turizmi Turistlerinin Seyahat Motivasyonları. XIV. Ulusal Turizm Kongresi, S. 1, s. 144-164.
- Atasoy, E. (2006). Çevre İçin Eğitim Çocuk Doğa Etkileşimi. Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Atay, Lütfi (2003). *Turistik Destinasyon Pazarlaması ve Bir Alan Uygulaması*. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Boz, Mustafa (2004). *Turizmin Gelişmesinde Alternatif Turizm Pazarlamasının Önemi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Burak, P.G. (1998). *The Nature Of Adventure In Soft Adventure Tourism*. Unpublished Postgraduate Thesis, University of Alberta, Faculty of Physical Education and Recreation, Alberta.
- Çetinkaya, Güney (2014). Bir Macera Turizmi Etkinliği Olarak Kaya Tırmanış Sporuna ve Antalya- Geyikbayırı'nın Potansiyeli. *Eastern Geographical Review*, S. 31, s. 83-100.
- Daniel J. Stynes & Cyntia, O'Halloran. (2002). *Tourism Planning*. Michigan State University Extension, Tourism Educational Materials 33000005, 6.6. s.7-9.
- Demir, C., (2011). *Mutfak Turizminin Destinasyon Pazarlamasındaki Önemi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Derman, Engin (2018). Bir Alternatif Turizm İşletmesi Olarak Macera Parkı. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, S. 3, s. 68-76.
- Ewert, Alan, & Hollenhorst, Steven J. (1995). Adventure Recreation and Its Implications For Wilderness. *International Journal Of Wilderness*, S. 2, s. 21-26.
- Garda, Betül (2010). *Macera Turizmi Pazarlaması: Antalya Yöresine Gelen Turistlerin Macera Turizmine Yönelik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Goeldner, Charles. R. and Ritchie, J. R. Brent. (2003). *Tourism: Principles, Practices, Philosophies* (9th ed.). New York; Chichester: Wiley.
- Gülcan, Bilgehan (2004). Macera Turizminin Kapsamı ve Macera Turizminde Kaza Riski. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 1, s. 18-38.
- Hall M. & Weiler B. (1992). *Special Interest Tourism*. London, Belhaven
- Kaba, İsmet C. (2016). *Türkiye'de Ticari Rekreasyon Faaliyeti Olarak Macera Turizminin Gelişim Potansiyeli Hakkında Sektör Yöneticilerinin Algılarının Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karasakal, Sezer (2019). Destinasyon Çekicilikleri Üzerine Bir Literatür Taraması: Türkiye, İspanya, Yunanistan Karşılaştırılması. *Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, S. 1, s. 225-245.
- Keleş, Özgül, Uzun, Naim & Uzun, Funda (2010). Öğretmen Adaylarının Doğa Eğitim Projesi İle Çevresel Bilinç, Dikkat, Düşünce ve Davranışların Değişimi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 32, s. 384-401.
- Kozak Nazmi & Akoğlu Meryem & Kozak Metin (1997), Genel Turizm İlkeler ve Kavramlar, 3. bs., Ankara.
- Kutvan, A. Bülent & Kutvan, S. Ayşe (2013). Turizm Planlamasında Destinasyon Çekiciliklerinin Ölçümü: Bir Yöntem Yaklaşımı. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, S. 11, s. 160-184.
- Oğuz, Y. Emre & Timur, Beybala (2020). Temalı Parklarda Müşteri Deneyimi, Memnuniyet Ve Tekrar Ziyaret Niyeti: Sazova Bilim, Sanat Ve Kültür Parkı Üzerine Bir Çalışma. *Social Mentality and Researcher Thinkers Journal*, 6(30): 419-430.
- Oktay, Kutay & İşlek, Erhan & Yaşar Uğur (2016). Kastamonu'da Doğa Turizmi Potansiyelinin Değerlendirilmesi. *Türk Bilimsel Derlemeler Dergisi*, S. 2, s. 47-54.
- Ozener, F. S. (2004). Türkiye'de okul dışı çevre eğitimi ne durumda ve neler yapılmalı? V. Ulusal Ekoloji ve Çevre Kongresi, 5-8 Ekim 2004 Taksim International Abant
- Öztürk, Yüksel & Yazıcıoğlu, İrfan (2002). Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Alternatif Turizm Faaliyetleri Üzerine Teorik Bir Çalışma. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 2, s. 183-195.
- Page, Stephen J., Bentley, Tim A. and Walker, Linda. (2005). Scoping the nature and extent of adventure tourism operations in Scotland: How safe are they?. *Tourism Management*, Vol. 26, 381-397.
- Palmberg, I. E. & Kuru, J. (2001). Children and nature. ATEE 26th Annual Conference: RDC 17: Environmental Education.
- Sonuç, Nil (2012). İzmir'in Sürdürülebilir Turizmine Destekleyici Turistik Ürün Olarak Hız Treni "Roller Coaster". *I. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi*, s. 673-686.
- Sung, H. H., Morrison, A. M., O'Leary, J. T.(2001). "Segmenting the Adventure Travel Market by Activities: From the North American Industry Providers' Perspective", *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 9: 4, 1-20.ss.
- Swarbrooke, John, Beard, Colin, Leckie, Suzanne and Pomfret, Gill (2003).
- Tanrısever, Canan (2009). *Likya Yolu Ve Çevresinin Turizm Ve Rekreasyon Potansiyelinin Araştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tekin, Mahmut & Kasalak, Murad (2014). Ekoturizm Girişimciliğinin Bölgesel Kalkınmadaki Rolü. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 32, s. 129-136.
- TOBB (2003), Bölgesel Gelişim Raporu-I-Batı Akdeniz Bölgesi, TOBB Araştırma Yayınları No:1, Ankara

- Türedi, Özgül (2009). *Turizm Pazarlaması Açısından Tatil Yeri Seçiminde Etkili Olan Faktörler*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Uyanık, Hale Nur (2016). *Yeni Kent Kurgusunda Rekreatif Yeşil Alanlar ve Parklar Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Ünlüöner Kurban ve Kızanıklı Murat, (2017). "Ankara'nın Turizm Potansiyeli". *Şehir Ekonomisi - Ankara Şehir Araştırmaları* içinde Ed: Kar, Muhsin ve Sarıkaya, M. Akif. (pp.171-213), Ankara: Ankara BB.
- Yıldız, Zafer (2011). Turizmin Sektörünün Gelişimi ve İstihdam Üzerindeki Etkisi. *Vizyoner Dergisi*, S.5, s. 54-71.
- Zağralı, Egem (2014). *Destinasyon Çekicilik Unsuru Olarak Mutfak Turizmi (İzmir Yarımadası Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Zurnacı, Nedim (2012). Kırsal Turizmde; Girişimcilik ve Örgütlenme. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, S. 23, s. 65-70.

İnternet Kaynakları

- URL-1: <http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/dosya/1245937/h/sonturizmraporu.OC> Erişim Tarihi: 20 Nisan 2020
- URL-2: <http://saysu.net/park/doga-macera-parki/#> Erişim Tarihi: 20 Nisan 2020
- URL-3: https://auzefalmsstorage.blob.core.windows.net/auzefcontent/ders1/genel_turizm_bilgisi/5/index.html Erişim Tarihi: 21 Nisan 2020
- URL-4: <https://www.fulltrip.com/seyahat-icin-en-iyiler/tematikeglencemacera-parklari> Erişim Tarihi: 21 Nisan 2020
- URL-5: <https://www.sabah.com.tr/galeri/dunya/avrupanin-en-guzel-10eglence-parki> Erişim Tarihi: 22 Nisan 2020
- URL-6: <https://www.insider.com/disneyland-characters-talking-in-meet-and-greets-2017-9> Erişim Tarihi: 23 Nisan 2020
- URL-7: https://www.tripadvisor.com.tr/Attraction_Review-g562814-d667082-ReviewsPortAventuraSalou_Costa_Dorada_Province_of_Tarragona_Catalonia.html Erişim Tarihi: 24 Nisan 2020
- URL-8: <https://www.lulutata.com/mekan/efeling-theme-park-hollanda-260> Erişim Tarihi: 26 Nisan 2020
- URL-9: <https://www.afar.com/places/liseberg-vastra-gotalands-land> Erişim Tarihi: 26 Nisan 2020
- URL-10: <https://www.visitnorway.com/listings/jostedal-breen-national-park/5160/> Erişim Tarihi: 28 Nisan 2020
- URL-11: <http://www.orangesmile.com/extreme/tr/kuzey-amerikadaki-unesco/buyuk-kanyon-ulusal-parki.htm> Erişim Tarihi: 29 Nisan 2020
- URL-12: <https://blog.biletall.com/her-ulkenin-en-cok-turist-ceken-milli-parklari> Erişim Tarihi: 30 Nisan 2020
- URL-13: <https://www.forbes.com/sites/suzannerowankelleher/2020/06/05/yellowstone-had-nearly-300-earthquakes-in-may-but-no-biggie/#3d17ba292214> Erişim Tarihi: 30 Nisan 2020
- URL-14: <https://forestkemerburgaz.com/istanbul-sisli-vakfi> Erişim Tarihi: 02 Mayıs 2020
- URL-15: <https://www.neredekal.com/blog/macera-tutkunlari-icin-10-doga-sporu/> Erişim Tarihi: 02 Mayıs 2020
- URL-16: <http://maceraatolyesi.com.tr/park-detayi/ordu-boztepe-macera-parki> Erişim Tarihi: 02 Mayıs 2020
- URL-17: <https://www2.karar.com/guncel-haberler/uzungole-tabiati-ve-macera-parki-yapildi-920376> Erişim Tarihi: 03 Mayıs 2020
- URL-18: <http://www.gercekizmir.com/yazdir.asp?haberid=52906> Erişim Tarihi: 04 Mayıs 2020
- URL-19: <https://www.izmir.bel.tr/tr/Projeler/bucada-neset-ertas-bornovaya-macera-parki-/1563/4> Erişim Tarihi: 07 Mayıs 2020
- URL-20: <http://www.osmangazi.bel.tr/tr/proje/hamitler-macera-parki> Erişim Tarihi: 10 Mayıs 2020
- URL-21: <http://maceraatolyesi.com.tr/park-detayi/sivas-belediyesi-macera-parki> Erişim Tarihi: 12 Mayıs 2020
- URL-22: <https://www.biletimgo.com/bilet-al-macera-park-incekum-948> Erişim Tarihi: 13 Mayıs 2020
- URL-23: <https://gezimanya.com/sile/gezilecek-yerler/incekum-macera-parki> Erişim Tarihi: 13 Mayıs 2020
- URL-24: <https://seyahatdergisi.com/likya-yolu-yuruyusu/> Erişim Tarihi: 15 Mayıs 2020
- URL-25: <https://gezimanya.com/antalya/gezilecek-yerler/koprulu-kanyon-manavgat> Erişim Tarihi: 17 Mayıs 2020
- URL-26: <https://www.hurriyet.com.tr/turkiye-nin-en-guzel-10-trekking-parkuru-252611> Erişim Tarihi: 19 Mayıs 2020
- URL-27: <https://genclikkamplari.gsb.gov.tr/Modul/KamplarDetay.aspx?ID=5> Erişim Tarihi: 21 Mayıs 2020
- URL-28: <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/kastamonu/gezilecekyer/catak-kanyonu> Erişim Tarihi: 24 Mayıs 2020
- URL-29: https://tr.pinterest.com/pin/697002479801476309/?nic_v1=1aHSLWqZdmnUuEOXswJxhHPH8s0HCWIG04gGDIm%2B%2B64KMnH9sWi0iT1tjNrrKZ2iiV Erişim Tarihi: 25 Mayıs 2020
- URL-30: <https://www.neredekal.com/ersizlerdere-kanyonu/> Erişim Tarihi: 28 Mayıs 2020
- URL-31: <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/kastamonu/gezilecekyer/horma-kanyonu> Erişim Tarihi: 28 Mayıs 2020
- URL-32: <https://www.gelgez.net/kastamonunun-kanyonlari/> Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2020
- URL-33: <http://pandernegi.org/sehriban-kanyonu/> Erişim Tarihi: 10 Haziran 2020
- URL-34: <http://genclikkamplari.gsb.gov.tr/Modul/KamplarDetay.aspx?ID=5> Erişim Tarihi: 11 Haziran 2020
- URL-35: <https://yenidunyavakfi.org/25-30-agustos-kastamonu-kadidagi-doga-kampi/> Erişim Tarihi: 15 Haziran 2020